

Cireres, p. 81); que bé pot saber-ho, ho comprendrà qualsevol que hagi estat a les delitoses hortes i vergers de Ceret. Em pregunto si podríem imaginar que una mena de figues s'hagués dit primer *figues *adrianes*, dedicades a alguna Adriana coneguda (cf. les prunes clàudies, fr. *Reine-Claude*, la flor *amèlia*, la *figa de coll-de-dama*, etc.), d'on *figuera *(a)drianera* > *drainera* i d'ací secundàriament *figues draines*. Germànic? No: ni són figues seques ni serviria fonèticament la forma frànica o gòtica (= angl. *dry*, al. *trocken*),¹⁰ car seria DRÜG- o THRAUG-

DRAMA, pres del ll. tardà *drama*, -*aitis*, id., i aquest, del gr. *δρᾶμα*, -*ατος*, 'acció', 'peça teatral', derivat de *δρᾶω* 'jo obro, faig'. □ 1.ª doc.: 1803, Belv.; *dramàtic*, 1695 (amb la grafia errònia *dragmàtic*), Lacav.

Dramàtic ja ll. *dramaticus*, gr. *δραματικός*; *dramàtica*; *dramatisme*; *dramatitzar*, -ització.

Dràstic [c. 1925, Ed. Fontserè, addicions al *DOrt.*, on encara no figura], de *δραστικός* 'actiu, enèrgic',²⁰ altre derivat de *δρᾶω*.

CPT.: *Dramaturg* [1911, Vogel], i ja s'usà bastant c. 1900 amb referència a A. Guimerà, I. Iglésias, etc.: del gr. *δραματουργός* id., cpt. amb *ἔργον* 'obra'; *dramatúrgia* [*DOrt.*, 1917].

DRAP, 'qualsevol teixit, especialment el de llana i ben afelpat o tonsosat', secundàriament 'tros de drap ordinari o vell': del ll. tardà *DRAPPUS* id., mot conservat en quasi totes les llengües romàniques, però no pròpiament llatí, certament pre-romà, probablement indoeuropeu i és versemblant que no sigui cèltic. □ 1.ª doc.: 985.

En un doc. pràcticament escrit en català si bé amb terminacions llatinitzades: «lito uno de *drapos* cum suo cuxino», en el *Cartulari* de Sant Cugat (I, 143). És freqüent des de la documentació arcaica: «vestimenta de *drap* de arraz», en un doc. del Penedès, de 1187 (a Subirats, MiretS, *El més antic text lit.*, p. 22), i vegeu diversos testimonis arcaics, infra, del derivat *draper*, *draperia*; poc més tard: «carga de *drap* de li» i «*drap* de Sent Tomer» en lleudes rosselloneses de 1249 i 1284 (RLR IV, 248, 369), i freqüent en la dels Corredors de Barcelona de 1271: *drap vermeyl de grana*, *drap tint de Flandres*, *draps d'Anglaterra*, *drap de Xaló*, *peça del drap de Narbona* o *de Muntoliu*, o *drap qui aja menys de deu canes*, *drap de Leyda* e *de Sent Daniel* e *de Valls* e *de València*, etc. (*EntreDL* I, 158, § 62ss.). Més avall en donaré testimonis en els principals escriptors medievals, car ha estat un mot d'ús general des de sempre fins avui i en tot el territori, encara que hi hagi hagut localment preferències en els matisos i en el radi d'aplicació.

És una paraula comuna a les principals llengües romàniques, i des dels orígens de cada una: it. *drappo*,¹ fr. *drap*, oc. *drap*, cast. *trapo* [1081], port. *trapo* [c. 1200].

En textos llatins *drappus*, en part amb el sentit de 'drap, bon teixit', en part ja amb el de 'parrac', apa-

reix molt tardanament i en textos de caràcter avulgarat: en la traducció d'Oribasi (Ss. v-vi, *Rom.* xxxvi, 633-4), en notes tironianes, en lleis bàrbares i en textos posteriors, ja francament medievals (Forc., Du C., *ThLL*). Aquesta paraula correspon a mots difosos en bastantes llengües indoeuropees, i amb significat igual o anàleg, comprenent especialment les branques índica, irànica, eslava, bàltica i escandinava: scr. *drāpīḥ* 'vestit, mantell, abric' (i es creu que primer fou 'peça de drap'), avèst. *drafša*, pelví *draff* 'bandera',² lituà *drāpanos* pl. f. 'teles blanques, llenços del vestit interior de les dones', eslovè *drapa* 'drap, parrac' (i formes d'alguna altra llengua eslava, Berneker, *Slaw. Et. Wb.*, p. 220), escand. ant. *trōf*. Tanmateix, la data tan tardana i l'aparició escadussera del mot en ll., i encara més la circumstància que el llatí no posseeixi mots genuïns en DR-, fan increïble, com va observar M.L. (*Litbl.* xxvii, 233n.), el suggeriment de Vendryes (*Intensité Initiale*, p. 119) que sigui un vell mot llatí exclòs pels clàssics. S'havia pensat (Diez) en un possible origen germànic però no s'hi prestaven les poques formes germàniques documentades (Baist, *ZRPb.* vi, 117; *Litbl.* vi, 113).

També es va pensar en el cèltic, però ja s'hi va oposar el mestre Thurneysen (*Keltorum.*, 56) pel fet elemental que la -p- indoeuropea es perdé, emmudint-se del tot, des dels orígens del cèltic; afegia que no hi ha res d'anàleg en les llengües cèltiques insulars, i ell fou el primer que cridà l'atenció vers la colpidora semblança amb el mot lituà i el sànscrit. A desgrat d'això, en el temps en què els romanistes estàvem encara en l'etapa simplista en què hom semblava donar per descomptat que pre-romà indoeuropeu significava cèltic, hom va insistir en la rebusca d'agafadors cèltics.

Brüch, partint del supòsit (no infundat però tampoc ben aclarit) que el grup PN es conservaria excepcionalment en cèltic, a base d'una assimilació en PP (teoria inspirada en bona part en fets comparables del germànic), va sostenir (*ZRPb.* xli, 687-9) que al lit. *drāpanos* hauria correspost un terme *DRAPPOS³ peculiar del celta continental, i per tant desaparegut de les llengües cèltiques. S'hi adherí resoltament Wartburg (*FEW* III, 155-6) i seguïrem d'altres amb més o menys reserves (Pedersen, en una nota molt breu de les seves velleses, *Litteris* VII, 20; *DCEC* IV, 549; i cf. *REW*, 2765, Hofmann en Walde-H.). En general, però, els celtòlegs s'hi han mantingut freds i Pokorny (*VRom.* x, 229) ha restat sobriament sobre el terreny que no hi ha cap suport en el cèltic conegut, i que un mot que dins el món indoeuropeu és propi de la meitat oriental o nord-oriental és més natural atribuir-lo als Urnenfelder o sorotaptes pre-celtes.

Realment això no es pot compensar ni per mitjà de l'onomàstica, que donés algun contingut positiu a la hipòtesi d'un terme privatiu del desaparegut cèltic continental, com aqueixos noms de persona en *Drappo*- o *Drappet*- que va assenyalar Dottin. El gran especialista d'aquest terreny, Weisgerber, mostra insistentment (*Rhen. Germ. Celt.*, 130, 143, 231, 234)